

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Aluekehittämisen vastuualueen ajankohtaiskatsaus

Maakuntavaltuusto 14.6.2022

Aluekehittämisen vastuualueen ajankohtaiskatsaus

1. Uusimaa-ohjelma Reilusti Edellä 2022-25
2. Hiilineutraali Uusimaa 2035 –tiekartta
3. Älykkään erikoistumisen strategian toimeenpano
4. Kuntien elinvoimarooi työllisyysasteen nostamisessa vahvistuu
5. Aluekehittämiskeskusteluiden uudistuminen ja AKKE-rahoitushaun avaaminen
6. Ohjelmakauden 2021-27 käynnistyminen ja uudet Interreg-hallinnon tehtävät
7. Euroopan yrittäjyysaluevuoden EER 2022 toimeenpano
8. EU-hankevalmistelutuki
9. Helsinki EU Officen edunvalvonta
10. Ennakointityö
11. Aluekehittämisen edunvalvonnan vaikuttavuuden tehostaminen

Reilusti edellä

— UUSIMAA-OHJELMA 2022–2025 —→

Ilmastomuutoksen hillinnässä:

- Tavoitteena **hiilineutraali maakunta** vuonna 2030

Taloudellisessa kilpailukyvyssä:

- Tavoitteena **TK-menojen nosto 5 %:iin BKT:sta**

Hyvinvoinnissa:

- Tavoitteena **80 % työllisyysaste** vuoteen 2030 mennessä

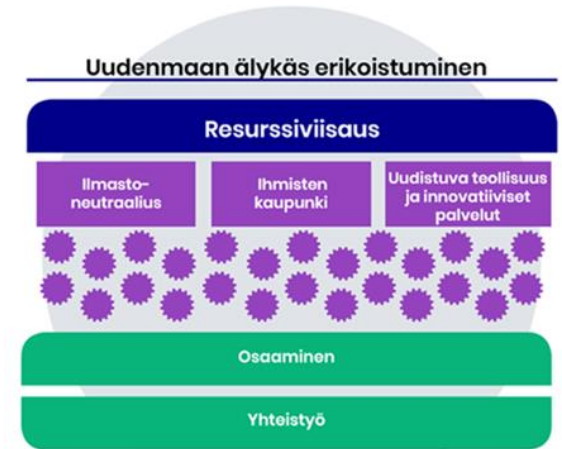
Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartta ja muut ilmastoasiat

- Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartta hyväksytty joulukuussa 2020, sisältää ilmastotyön kuusi painopistettä
- Innovatiivisesti vihreä Uusimaa –toimenpideohjelma hyväksytty joulukuussa 2021
- Hiilineutraaliustavoitetta kiristetty vuoteen 2030 joulukuussa 2021. Vuoden 2022 aikana kartoitetaan keinoja vastata kiristyneeseen tavoitteeseen
- Canemure LIFE IP -hanke (2019-2024) toiselle kolmivuotiskaudelle: fokus käytännön ilmastotoimien edistämiseen
- SILTA-hanke (YM-rahoitus, 2022-2023) tukee ensi sijassa pienempien, aloittelevien kuntien ilmastotyötä
- Yhteistyötä Älykkään erikoistumisen strategian toteuttamisen ja TKI-sektorin kanssa
- Hankeyhteistyötä (esim. Factor, ClimateNudge, Nöyrä Puu) ja yhteistyötä mm. metsäpuolen toimijoiden kanssa
- Sopeutumisen osalta seurataan kansallisen ilmastonmuutokseen sopeutumisstrategian valmistelua ja hahmotellaan alueellisen sopeutumissuunnitelman rakennetta
- Jatketaan ja voimistetaan alueellista yhteistyötä (mm. UUDELY, HSL, HSY)

Alueellinen innovaatiostrategia

- Toimeenpanosuunnitelman täytäntöönpanoa: hankkeet etenevät hyvin; yhteydenpito ja ohjausryhmätyö
- Kansainvälinen toiminta: useampi yhteistyö käynnissä - DT4Regions (tekoäly ja big data); Berry + (bio- ja kiertotalous); Reciprocity –hanke
- Neuvonta ja tiedonvälitys: uudet älykkään erikoistumisen alasivut; Helsinki Smartin kautta tehostettua kv-viestintää
- Ohjausryhmä työstänyt toimenpide-ehdotuksia, joita viedään eteenpäin Uudenmaan viiden prosentin TKI-haasteessa.

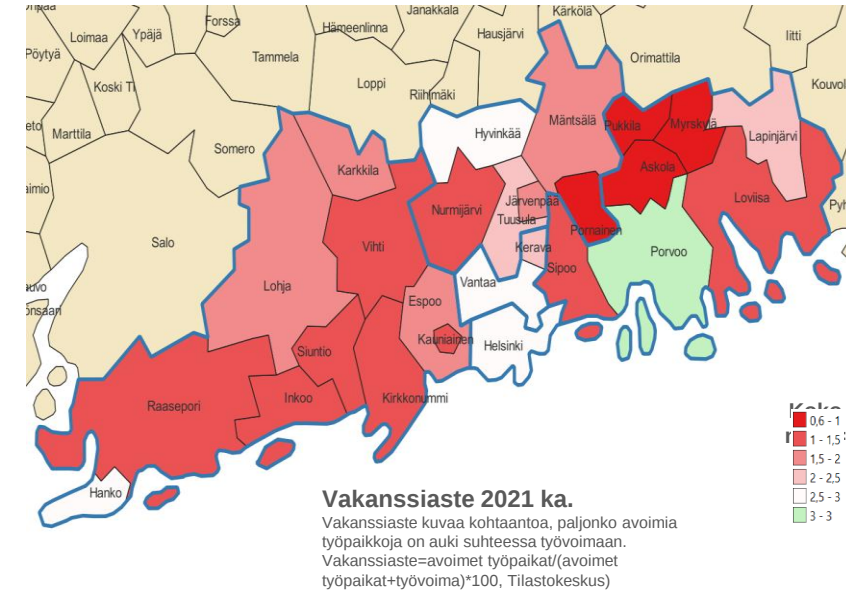
Kuntien elinvoimarooli työllisyysasteen nostamisessa vahvistuu

SOTE-palveluiden siirtyminen kunnilta hyvinvointialueille ja vastaavasti TE-toimistojen työllisyys- ja yrityspalveluiden siirtyminen kuntiin tulee merkitsemään kuntien elinvoimatehtävän korostumista.

- Muuta maata suuremmat haasteensa asettavat kuitenkin mm. vieraskielisten sekä pitkäaikaistyöttömien suuri osuus ja määrä maakunnan työikäisistä, sekä osaavan työvoiman saatavuus.

Uudenmaan erityispiirteet huomioitava TE24-uudistuksessa

- Maaliskuusta lähtien liitto on tarjonnut, yhdessä ELY-keskuksen kanssa, **kunnille apua** mm. ELY-/TE-tietokantojen kautta saatavan **työllisyystiedon hyödyntämisessä** TE24-uudistukseen valmistautumisessa.
- Osana maakunnan ja kuntien yhteisen kannanmuodostuksen valmistelua liitto teetti **keskustelualoitteenomaisen selvityksen** uudistuksen vaikutuksista Uudellamaalla, sekä toteutti toukokuun aikana **seutukiertueen** yhteistyössä ELY-/TE-keskuksen kanssa.

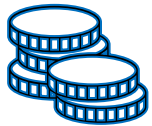

Aluekehittämiskeskusteluiden uudistuminen ja AKKE-rahoitushaun avaaminen

- Valtion ja maakuntien välisten ALKE-keskusteluiden tavoitteena löytää **yhteinen ymmärrys maakunnan kehittämisen tilasta, haasteista ja tarvittavista toimenpiteistä**
- Uudenmaan keskusteluteemat 15.2. Uusimaa-ohjelman pohjalta
 1. kiertotalous
 2. TKI-panostusten vahvistaminen
 3. vieraskielisten työllisyysasteen nostaminen ja kv-osaajien saatavuus
- ALKE-keskusteluiden yhteydessä Uudenmaan liitolle kohdennettiin **sopimuksellisen yhteistyön AKKE-määrärahaa yhteensä 3,9 M€**.
 - AKKE-rahoitushaku 1.6.-12.8. yht. 2,7 M€ em. teemoihin
 - haussa suuria hankekokonaisuuksia, joilla maakunnallista vaikuttavuutta

Ohjelmakauden 2021-27 käynnistyminen / alue- ja rakennepolitiikan ohjelma Uudistuva ja osaava Suomi

Kansallinen päätös varojen jakautumisesta on saatu. Uudellemaalle luvassa noin 130 milj. euroa EU:n ja valtion aluerahoitusta.

- Uudenmaan liiton oma EAKR-aluerahoitus noin 70 milj. €.
- Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen EAKR-rahoitus arviolta noin 19 milj. €.
- Kokonaisuudessaan Uudenmaan liiton hallinnoitavaksi arviolta 156 mil. euron myöntövaltuus.

Hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus viimeistellään. **Työ- ja elinkeinoministeriö hyväksyy Uudenmaan liiton välittäväksi toimielimeksi** vuoden 2022 lopulla.

Uudenmaan liittoon on keskitetty Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman päätöksenteko Hämeen, Kymenlaakson, Päijät-Hämeen, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen liittojen osalta. Kestävän kaupunkikehittämisen ekosysteemisopimusten rahoitus on Uudenmaan liitossa Turun, Lahden ja pääkaupunkiseudun osalta. **Koordinaatiosopimus** on allekirjoitettu.

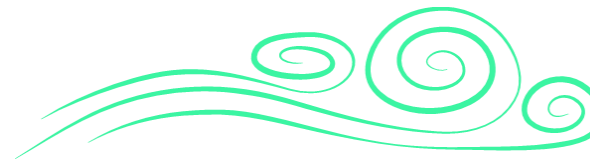

Ohjelmakauden ensimmäiset Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) **rahoitushaut** on avattu **EURA 2021 -järjestelmässä**.

Uudenmaan liitolle uusia tehtäviä Interreg-ohjelmien valvontaan ja kansalliseen vastinrahoitukseen

- Suomessa siirrytään Interreg-ohjelmien hallintomenettelyjen osalta keskitettyyn malliin:
 - 1) Interreg-ohjelmien **kansallisen vastinrahoituksen myöntäminen ja maksaminen** keskitetään nimetyille maakunnan liitoille (aiemmin työ- ja elinkeinoministeriö).
 - 2) **Valvonta** (eli hallinnolliset ja paikan päällä tehtävät tarkastukset) tehdään nimetyissä maakuntien liitoissa (aiemmin yksityiset ulkopuoliset tilintarkastajat).
- Työ- ja elinkeinoministeriön päätöksellä em. tehtävien toimivaltaisina maakunnan liittoina ovat Uudenmaan liitto ja Lapin liitto.
- Uudistusten lähtökohtana hallinnon yksinkertaistaminen ja mahdollisimman yhtenäiset ja yhdenmukaiset hallintokäytännöt ja prosessit eri ohjelmissa.

Uusimaa – Euroopan yrittäjyysalue 2022

Yrittäjyysaluevuoden tavoitteena on **ajattelutavan muutos kohti vihreää ja digitaalista yrittäjyyttä**, joka tukee alueen vihreää siirtymää seuraavilla painopistealueilla:

- Digitalisaatioon ja kiertotalouteen liittyvän **osaamisen ja kyvykkyyden lisääminen**
- **Uusien** kiertotalous- ja jakamistalous**liiketoimintamallien** käyttöönoton edistäminen
- **Kiertotalousyritysten kasvun tukeminen** keskeisissä klustereissa sekä verkostoihin pääsyn edistäminen

EU-hankevalmistelutuki	2021	2022	yhteensä
Tukihakemuksia	26	16	42
Hylätty tai peruutettu	7	1	8
Tukirahoituspäätöksiä	19	15	34
Tukea haettu (€)	305 k€	294 k€	599 k€
Tukea myönnetty (€)	228 k€	240 k€	468 k€
Tukea maksettu (valmisteltu hakemus lähetetty)	228 k€	157 k€	385 k€
Tuen mediaani /valmisteltava hanke	13 k€	15 k€	

EDUNVALVONTA 2021

Helsinki EU Office toteuttaa tehtävänsä sopimuskumppaniensa edunvalvojana ja EU-asiantuntijana esimerkiksi toimeksiantojen kautta.

Edunvalvonnan näkökulmasta vuosi 2021 oli työntäyteinen ja vaati koko toimistolta vahvaa resilienssikykyä. Toimiston henkilöstövaihdokset ja koronapandemiatilanne Brysselissä vaikuttivat merkittävästi tekemiseen.

Edellisvuoden kaltaisesti edunvalvonta 2021 tapahtui pääsääntöisesti verkkoalustoilla, joskin loppuvuodesta rajoitusten lievenemisen myötä siirryttiin sekä fyysisiin että hybriditapaamisiin.

Vuoden 2021 aikana Helsinki EU Office toteutti noin 500 toimeksiantoa tai muuta toimenpidepyyntöä sopimuskumppaneilleen.

Temaattiset painopisteet 2022

Euroopan tutkimus-, innovointi- ja korkeakoulutuspolitiikka

Euroopan vihreä kehitys

Eurooppalaiset liikenneverkot ja logistiikka

Kulttuuri- ja luovat alat

Älykäs sekä kestävä kaupunki- ja aluekehittäminen

Euroopan digitaalinen vuosikymmen

Terveyttä ja hyvinvointia edistävä Euroopan unioni

Koulutus ja osaaminen

Edunvalvonnan kärjet 2022

- EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma Horisontti Eurooppa 2021–2027 (työohjelmavaikuttaminen 2023–24)
- Muiden EU:n erillisohjelmien työohjelmat ja toimeenpano
- Kaksoissiirtymä (digitaalinen ja vihreä) – politiikka-aloitteet ja lakipaketit
- Eurooppalaisten liikenneverkkojen (TEN-T) suuntaviivat 2023
- New European Bauhaus –aloite (NEB)
- Eurooppalaisia innovaatio-, koulutus- (EEA) ja tutkimusalueita (ERA) koskevat aloitteet
- Helsinki EU Office:n jäsenorganisaatioiden kansainvälisen strategisen yhteistyön ja kumppanuuksien vahvistaminen entisestään

Ennakointi on maakunnan lakisääteinen tehtävä

tulevaisuustutka

- **Tulevaisuustutka-webinaarisarja** alkoi keväällä, jatkuu syksyllä
 - Globaalien muutosvoimien vaikutukset Uudellemaalle, asiantuntijapuheenvuorot ja keskustelu
 - Keväällä aiheena Ukrainan sodan vaikutukset
- Työvoimatarpeiden ja koulutuksen ennakointi: **Ennakointikamarin** ohjaaminen
- Toiminta **Opetushallituksen Osaamisen ennakointifoorumin (OEF)** ohjausryhmässä
- Yhteistyö **Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (Jotpa)** ennakkoinnin kanssa

Aluekehittämisen edunvalvonnan vaikuttavuuden tehostaminen

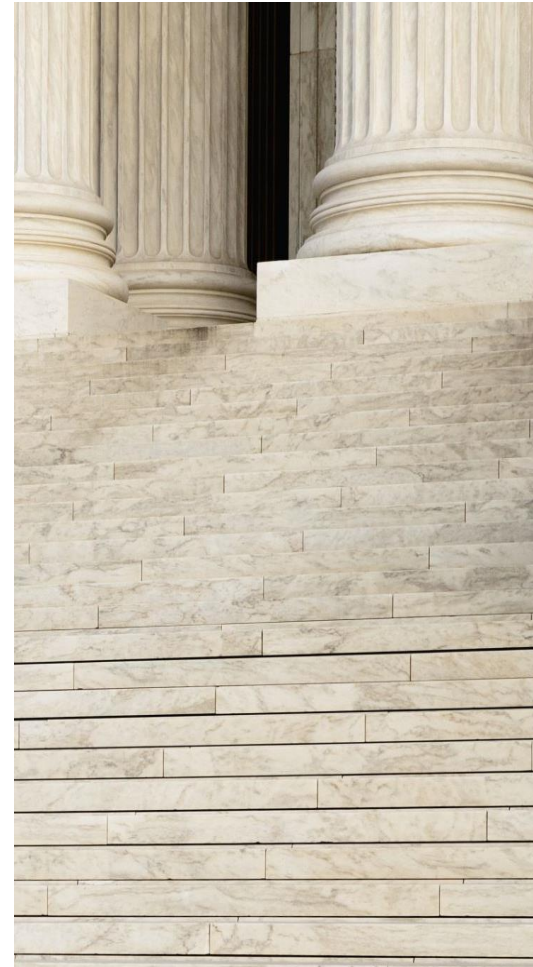
Uudenmaan kuntajohtajat tekivät 1.9.2021 aloitteen Uudenmaan liiton alueellisen edunvalvonnan tehostamisesta

- Lähtökohtana **yhteinen edunvalvonnallinen tahtotila** - tarvitaan jatkuvaa, pitkäjänteistä ja tavoitteellista edunvalvontaa
- Helsingin ja Uudenmaan **kansanedustajat** sekä **kunta- ja maakuntapäätäjät** mukaan edunvalvontaan

Aloitteen pohjalta liitto valmisti yhteistyössä kuntien kanssa

- **edunvalvonnan ad hoc -toimenpiteet ja linjaukset** (TE-uudistus, MRL, SOTE-uudistus, sekä kuntatalous)
- listan pysyvää ja **pitkäjänteistä edunvalvontaa tarvitsevista teemoista**
- Työ jatkuu parhaillaan **HO-tavoitteiden** valmistelulla

Päävastuu valmistelusta on ollut ALKE-vastuualueella.

Lisätietoja

Johtaja,
Aluekehittäminen
Juha Eskelinen
puh. 040 575 2993

Kehittämispäällikkö,
maakunnan kehittäminen
Outi Ervasti
puh. 040 721 213131

Johtaja, EU- ja
kansainväliset asiat
Eero Venäläinen
puh. 040 525 1944

Ohjelmajohtaja
Tiina Huotari
puh. 040 041 8029

Johtava
ilmastoasiantuntija
Pia Tynys
puh. 040 149 2244

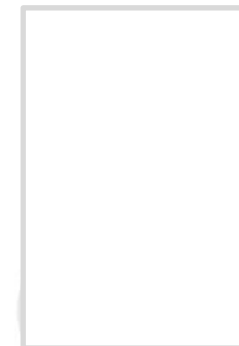
EU-erityisasiantuntija
Venla Virkamäki
puh. 040 619 4133

Erityisasiantuntija **Rosa
Tuomi**
puh. 050 563 0375

Erityisasiantuntija
Johannes Herala
puh. 044 365 1988

Erityisasiantuntija
Heikki Kallasvaara
puh. 040 161 6794